

Västergötland.

Mölndals stad.

Frölundaborg.

GÖTEBORG / 81

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1930:2

Till

Riksantikvarien.

x bostad:
Vegag. 53

I november 1930 anmälde överlärare Johan Alin till Göteborgs museum, att ben, förmodligen av människa, påträffats i ett skalgrustag i bergen öster om Frölundaborgs villasamhälle utanför Göteborg. Alin hade erhållit underrättelsen av upphittaren, herr Ludvig Berg,^x som äger ett mindre hönseri i närheten och brukade ta skal för sina höns i samma skalgrustag. Efter upptäckten hade Berg genast inställt vidare grävning, och täckt över benen.

Undersökningen av fyndplatsen ägde rum den 17 november 1930 i närvaro av herrar Alin och Berg.

Det geografiska läget av fyndplatsen framgår av bifogade kartavsnitt. Skalgrustaget är beläget i en åt söder slutande backe i ett trångt pass med berg på ömse sidor. Höjden över havet är enligt tidigare av Alin gjord mätning ⁵⁵~~6.4~~ m. (se karta 1).

Efter att ha blivit uppmärksamgjord på fyndstället kunde man i terrängen urskilja en svag upphöjning, den hög som ursprungligen varit uppkastad över graven. Utan kännedom om denna, skulle man knappast ha ansett upphöjningen för en avsiktligt gjord hög. Höjden var endast ett par decimeter över den omgivande marken. Vid undersökningen visade den sig bestå av sten och jord, alltså ett jordblandat röse av samma slag, som brukar omgiva stenkammargravarna. Högen var till stor del förstörd. Efter fastställande av det ställe, där benen först påträffats, frilades graven för att om möjligt få klarhet över det förmodade skelettets eller skelettens läge. Detta lät sig dock ej göra, då skeletterna lågo i fullständig oordning. De voro på tre sidor omgivna av mindre kantställda sten- (gneis-) plattor av olika storlek; den fjärde sidan - södra gaveln - var öppen. Den eller de plattor, som tidigare här funnits, voro bortrivna och bortförda. De kvarvarande stenplattorna, som delvis voro söndervittrade i

smärre stycken, bildade sålunda en åt söder öppen fyrsidig hällkista. Den kvarstående längden var c:a 1.5 m. och bredden c:a 1 m. Kistan var orienterad i nord - syd med en avvikning åt väster av 10°. Nordöstra hörnet var snett avskuret. Kistans ursprungliga höjd kunde uppskattas till c:a 0.5 m. Den var nergrävd i skalgruset, som utan täckande plattor bildade kistans golv. Att skelettresterna blivit bevarade torde få tillskrivas denna omständighet. Av de takhällar, som väl ursprungligen funnits, fanns ingenting kvar, såvida man ej får anse som rester av sådana några smärre stycken, som jämte ben, skalgrus, jord och delar av sidoplattorna bildade gravens fyllning.

Bland skelettresterna, som sedermera visade sig tillhöra tre individer, däribland ett barn, hittades som enda föremål en vacker, ornerad bennål jämte tre små atypiska flintskärvor.

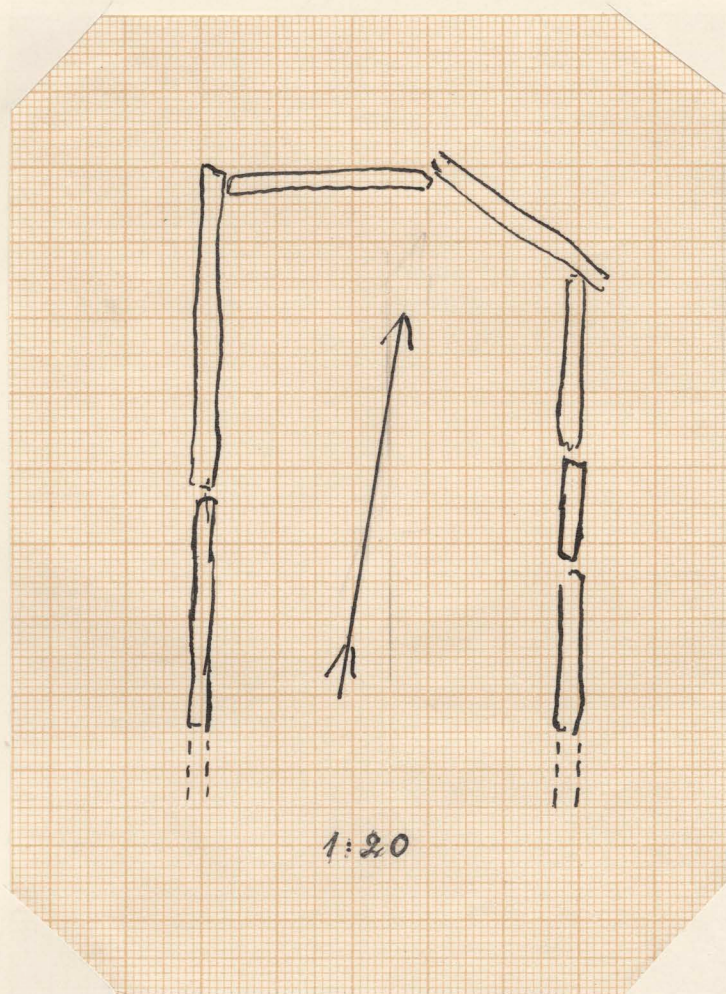
Bennålen, omsorgsfullt utförd och glättad, är 10.5 cm lång, tjockleken 7 mm. Övre änden, utan särskilt utarbetat huvud, är snett avskuret och försett med genomborrat hål. Orneringen består av två vågräta snittlinjer och därunder en dubbel vinkel linje, utförd på samma sätt. Vid besök i Statens Historiska Museum den 21 - 25 februari 1931 utfördes en kopia av nålen.

Då på grund av ovan skildrade fyndförhållanden ett återställande av högen och graven ej var möjlig, tilläts herr Berg att avlägsna resterna av graven och fortsätta skalgrustagningen. Och får jag anhålla om Riksantikvariens godkännande av de vidtagna åtgärderna.

Samtidigt anhåller jag, att fynden - bennålen och skelettresterna - överlämnas till Göteborgs museum. Undersökningen utfördes helt på Göteborgs museums bekostnad.

Göteborg i december 1931.

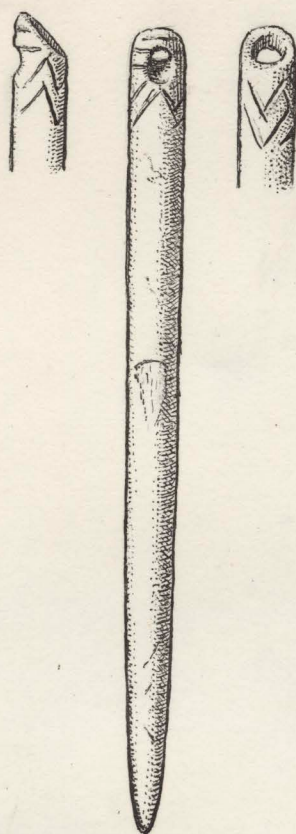
Vilhelm Nilsson

Schematisk plan av hållkista
vid Frölundaborg utanför Göteborg.
(Mölndals stad).

Mr. Aliv: "Göteborgstraktens natur".
Göteborg 1912.

Frölundaborg

45861

Bennål funnen i hållkistan i Frölundaborg.
Tecknat av Hjältn.